

Ju2023/00690

Yttrande från Teknikföretagen Ds 2023:6 - Genomförande av det nya blåkortsdirektivet

Teknikföretagen välkomnar möjligheten att svara på ovanstående remiss.

Inledning

Teknikföretagen är en arbetsgivar- och branschorganisation för över 4 400 teknik- och kunskapsintensiva företag i Sverige. Tillsammans står våra medlemsföretag för en tredjedel av Sveriges export. Bland medlemsföretagen finns stora globala företag som Ericsson, SAAB, Scania, Northvolt, ABB och Volvo-bolagen, mindre och medelstora teknikföretag över hela landet samt nyetableringar verksamma inom den gröna omställningen. Gemensamt är att de utvecklar varor och tjänster i världsklass och att nästan all försäljning sker i global konkurrens. Teknikföretagens uppdrag är att ge företagen bästa möjliga konkurrenskraft.

Tillgången till rätt kompetens är en gemensam utmaning för Teknikföretagens medlemmar och rankas återkommande som en av de största utmaningarna för medlemsföretagen. Att företagen kan hitta den kompetens som behövs för att kunna bedriva en globalt konkurrenskraftig verksamhet påverkar var företag väljer att förlägga, utveckla och investera i sin verksamhet. Utmaningarna inom kompetensförsörjningsområdet kopplat till tekniskt kvalificerad kompetens är många. För Sveriges del handlar det inte om att satsa på grundutbildning och kompetensutveckling för yrkesverksamma *eller* att främja kvalificerad kompetens från andra länder. *Alla* pusselbitar kommer att behövas om Sverige ska vara ett konkurrenskraftigt land, klara den gröna och digitala omställningen samt attrahera nyetableringar.

Idag finns det till exempel en stor efterfrågan på spetskompetens inom nya teknologier och IT, det är en flaskhals för företagens utveckling. Kompetensbehoven handlar även om yrkesutbildade personer, det vill säga personer med en praktisk industriteknisk utbildning. Idag har många kommuner valt att nedprioritera teknik- och industriutbildningar inom gymnasieskolan. Rekrytering av individer från ett annat land kan därför vara enda möjligheten att få tag på kvalificerad kompetens och säkra företagens utveckling.

En annan anledning till att Sverige måste vara ett attraktivt land för kvalificerad kompetens är att teknikföretag i stor utsträckning är globala, många företag ingår i koncerner. Globala koncerner som valt att ha sitt huvudkontor i Sverige har en kontinuerlig rörlighet av chefer och experter. Dessa verksamheter har stor betydelse för landets ekonomi och det blir till stor nackdel för Sverige om internationella experter väljer bort Sverige. Likaså är detta betydelsefullt för att de

techbolag som etablerats senaste åren, och som ofta är så kallade "Born globals", ska kunna fortsätta sin resa i Sverige.

Det är högst väsentligt för både Europas och Sveriges konkurrenskraft att ha välfungerande system för arbetskraftsinvandring som möjliggör för företag att attrahera och anställa kompetens utifrån. Det finns mycket att göra för att göra för Europa och Sverige mer attraktivt för den utländska kompetens som arbetsmarknaden efterfrågar, till exempel ett mer effektivt mottagande, bättre omhändertagande av medföljandes kompetens och utveckling av statistik.

Allmänna synpunkter

Teknikföretagen delar EU:s ansats om att förbättra möjligheten att rekrytera kvalificerad arbetskraft från tredje land och Teknikföretagen välkomnar därför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/1883 av den 20 oktober 2021 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning och om upphävande av rådets direktiv 2009/50/EG ("reviderade blåkortsdirektivet").

Teknikföretagen anser också att basen i Sveriges system för arbetskraftsinvandring är bra eftersom systemet i stort tillgodoser företagens möjligheter att rekrytera från tredje land. Utgångspunkten för arbetskraftsinvandringen måste dock även fortsättningsvis vara att arbetsgivarens behov av arbetskraft ska avgöra behovet av arbetskraftsinvandring.

Startpunkten för genomförandet av det reviderade blåkortsdirektivet i svensk rätt bör vara att så långt som möjligt nyttja möjligheterna till flexibilitet för såväl arbetstagare från tredjeland som arbetsgivare. På så sätt kan blåkort i förhållande till övriga typer av uppehålls- och arbetstillstånd öka sin attraktivitet och underlätta företagens kompetensförsörjning ur ett långsiktigt perspektiv. Parallellt finns också ett värde av att det nationella systemet för uppehålls- och arbetstillstånd och övriga alternativ, däribland blåkort, följer en enhetlig systematik. Där det är lämpligt och möjligt bör även kraven för olika typer av uppehålls- och arbetstillstånd vara likalydande i syfte att skapa en enkel och förutsägbar tillämpning för arbetstagare, arbetsgivare och handläggande myndighet.

Teknikföretagens svar

Teknikföretagen hänvisar till Svenskt Näringslivs remissyttrande och förbehåll såvitt avser förslagen om att

- ändra nuvarande krav på en anställningstid om minst tolv månader till minst sex månader för att kunna beviljas ett arbetstillstånd,
- fler personkategorier får möjlighet att byta tillståndsgrund till EU-blåkort samt att blåkortsinnehavare ska kunna byta tillståndsgrund till forskning eller studier på forskarnivå utan att behöva lämna Sverige,
- en blåkortsinnehavare ska kunna byta yrke eller arbetsgivare utan att behöva skicka in en ny ansökan till Migrationsverket,
- handläggningstiden för blåkortsansökan bör uppgå till högst 30 dagar, och
- nuvarande lönetröskel fortsatt ska uppgå till minst en och en halv gånger den genomsnittliga bruttoårslönen i Sverige och att den lägsta

lönetrösklen som direktivet medger på minst en gång den genomsnittliga bruttoårslönen bör införas i stället.

Teknikföretagen tillstyrker dock förslagen om att införa ett krav på anställningsavtal vid ansökan om uppehållstillstånd för blåkortsinnehavare och ett försörjningskrav för familjemedlemmar till blåkortsinnehavaren. Såsom anförts ovan finns det ett värde av att skapa ett enhetligt system med likalydande krav för de nationella systemen för uppehålls- och arbetstillstånd och de tillstånd som bygger på EU-rättslig grund. Många företag och individer upplever att mängden tillståndstyper med olika krav och systematik utgör ett svåröversiktligt regelverk där det är svårt att välja rätt tillståndstyp. Vidare kan likalydande krav underlätta handläggande myndighets bemanning eftersom behovet av specialkompetens för specifika tillståndstyper minskar och fler handläggare kan nyttjas för olika tillståndstyper. I förlängningen kan det underlätta möjligheterna att korta handläggningstiden för handläggning av arbetstillstånd.

Sammanfattning

Tillgången till rätt kompetens är en avgörande faktor för teknik- och kunskapsintensiva företag. Att experter, forskare och nyckelpersoner från andra länder kan komma till Sverige för att arbeta en kortare eller längre period är avgörande för att svensk industri och forskning ska bibehålla en position i global framkant.

Teknikföretagen är över lag positivt till inställda till flertalet av förslagen i promemorian. Tredjelandsmedborgare kommer att få ökade möjligheter att söka blåkortstillstånd samtidigt som arbetsgivare garanteras fler valmöjligheter och ökad flexibilitet vid rekrytering av tredjelandsmedborgare.

Med vänlig hälsning

Anna Nordin
Biträdande förhandlingschef
Teknikföretagen

Maria Rosendahl
Näringspolitisk chef
Teknikföretagen